

MINİK BAHÇIVANLAR

Yazan
Doç. Dr. Sibel Sönmez

Resimleyen
Seçil Çokan

MINİK BAHÇIVANLAR

ISBN

Yazan
Doç. Dr. Sibel Sönmez
*Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi
Anabilim Dalı*

Resimleyen
Seçil Çokan

Grafik Uygulama
Çağdaş Kaymak

I. Baskı

Bütün yayın hakları saklıdır.
Pinar Enstitüsü'nün izni olmadan hiçbir
yolla yayınlanamaz.

Pinar Enstitüsü İletişim Bilgileri
Kemalpaşa Caddesi No: 317 Pınarbaşı - Bornova / İZMİR
Tel: +90 (232) 436 15 15
www.pinarensitusu.org.tr

 PinarEnstitusu PinarEnstitusu PinarEnstitusu PinarEnstitusu

ÖNSÖZ

Sevgili Anne - Babalar ve Öğretmenler,

Bu kitap çocuğunuzun temel yaşam becerileri eğitimi konusunda okulda öğrendiği beslenme ve hareket etkinliklerini desteklemek amacıyla "Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim" projesi kapsamında hazırlanmıştır. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı ile Pınar Enstitüsü iş birliğinde yürütülmekte olan "Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim" projesi, erken çocukluk döneminde sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam alışkanlıkları kazandırmaya yönelik etkinliklerin yer aldığı bir çalışmadır.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan bu hikayemizde temel amacımız çocukların sebze ve meyveler konusunda bilinçlenmelerinin yanı sıra bunların nasıl yetiştirildiklerinin ve mutfaklarımıza nasıl geldiklerinin öğrenilmesi. Değişen dünya ile birlikte artık bireylerin üretimde yer alması ve temel gereksinimlerin karşılanmasında nasıl katkı sağlayacaklarını bilmeleri önemli görülmektedir. Bu doğrultuda giderek Dünya'da var olan değişimler susuz tarım, dikey tarım, yeşil üretim gibi kavramları ön plana çıkarmaktadır. Biz de en temeli olan çiftlikten başlayarak çocuklarımıza dikim alanlarının hazırlanmasından bakımına kadar olan süreci anlatmaya çalıştık.

Okul öncesi dönemi çocukları, yaparak,- yaşayarak yani deneyimleyerek öğrenirler. Bu nedenle bu kitap, her sebzenin kendi öyküsü olduğu konusunda farkındalık yaratmak adına kaleme alınmıştır. Sebzelerin, tohumları, yapraklar ve fideleri üzerinden tarımın önemini küçük yaşta benimsetmek amacıyla hazırladığımız "Minik Bahçıvanlar" kitabımızı size sunuyoruz.

Sağlıklı ve mutlu bir gelecek dileklerimizle...

Pınar Enstitüsü

Deniz o sabah uyandığında dışarıda güneşin parladığını gördü. Sonunda yağmur dinmişti. Okula gitmek için hazırlanması gerekiyordu. O gün üzerine bahçıvan pantolonunu giyecekti. Öğretmenleri; artık baharın geldiğini; toprağın yeni sebzeler ve meyveler için hazırlanması gerektiğini ve bu nedenle yakınlarında olan bir çiftliğe gideceklerini söylemişti.

Deniz, ailesi ile kahvaltısını yaptı. Sabahları genelde kahvaltının yanında süt ya da meyve suyu içerdi. O gün kahvaltıda annesi çayını içerken o da sütünü içti. Bir yandan da o gün okulla gidecekleri çiftlik hakkında sohbet etmeye başladılar.

"Anneciğim, sen daha önce çiftliğe gittin mi?" diye sordu. Annesi, "Evet, ama uzun zamandır gitmedim. Önceden çiftliğe gider, oradan yiyeceğimiz sebzeleri, meyveleri, yumurtaları alırdık." dedi. "Şimdi marketlerden alışveriş yapıyoruz. Ancak çiftlikte sebzelerin yetiştiği yerleri görmek ve dalından toplamak çok keyifli oluyordu." diye ekledi.

Deniz, öğretmenlerinin onları bugün yakınlarda olan bir çiftliğe götüreceğini söyledi.

Deniz, kahvaltısı bittikten sonra çantasını aldı ve servise binerek okula gitti. Giderken yolda sebzeleri düşünmeye başladı. Bugün acaba hangi sebzelerin dikilmesi için hazırlık yapılacaktı? Nasıl büyüyorlardı? Bunları düşünerek okula geldi.

Çocuklar çember saati için eşyalarını bırakıp halının etrafında toplandılar. Öğretmenleri “Sizlere bazı resimler göstereceğim” dedi. Ege, hemen konuşmaya başladı.

“Öğretmenim, o resimlerdeki sebzeleri mi toplayacağız bugün?” dedi.

Öğretmeni “Hayır, bunları toplamayacağız ama bunların nasıl dikildiğini ve büyüdüğünü öğreneceğiz.” dedi.

Resimleri sırayla ellerinde gezdirerek incelediler. Aslında bazı resimlerdeki sebzeleri bilseler de bazı resimlerde sadece yeşil bir ot görüntüsü vardı. Ne olduğunu anlamadılar. Öğretmenleri onlara domates resmini göstererek “Bunun ne olduğunu biliyor musunuz?” diye sordu.

Hep birlikte “DOOOOMAAATEES” diye cevap verdiler.

Öğretmenleri sonra ne olduğunu anlamadıkları bir ot resmi daha gösterdi. Yaprakları vardı ve sanki biraz tüylü gibiydi. Bunun da domates olduğunu söylediğinde şaşırmışlardı. Sırayla biber, patlıcan, bamyı, kabak gibi sebzeleri gösterip sonra da onların fidelelerini gösterdi.

Ardından hep birlikte hazırlandılar ve yanlarına beslenme çantalarını alarak servise bindiler.

Serviste giderken hep birlikte "Domates, biber patlıcan" şarkısını söylediler.

Çiftliğe geldiklerinde onları bir abla karşıladı ve "Hoşgeldiniz." dedi. "Bugün sizlerle birlikte yediğimiz sebzelerin nasıl yetiştirildiğini öğreneceğiz ve sizler için küçük bir sebze bahçesi yapacağız." dedi. "Şimdi hep beraber buraları gezelim sonra da sizin bahçenizi hazırlamak için çalışalım." diyerek yürümeye başladı.

Çantalarını bir ağacın altına bırakıp yürümeye başladılar. Toprak oldukça ilginçti, pamuk gibiydi ve yol yol açılmıştı. Deniz, bunun neden olduğunu merak etti. Bu sırada yanlarına gelen yaşlı bir amca onlara gülümseyerek "Çocuklar, hoşgeldiniz, sizi sebze bahçemizle tanıştırayım ve size burada neler yaptığımızdan bahsedeyim." diyerek onları yanına çağırdı.

Bu dede çocuklara, "Önce sorularla başlayalım." dedi.
- Kimler domates seviyor? Ya biber?
- En çok sevdiğiniz sebzeler neler?
- Daha önce hiç sebze bahçesine gittiniz mi?
- Siz ya da aileniz evinizde sebze yetiştiriyormusunuz?" diye ekledi.

Büşra "Ben kabak sevmiyorum." dedi, Cem "Bamyayı hayatta yemem." dedi. Ege "Ben her şeyi yiyorum." dedi.

Ayşe "Benim dedemlerin bahçesi var. Onlar domates ve soğan yetiştiriyorlar." diye ekledi.

Yaşlı amca bunların üzerine, "Aslında sebzeler sizin büyümenizde ve sağlıklı olmanızda oldukça önemli, bu nedenle her gün mutlaka sebze yemeniz gerekiyor." dedi. "Hadi gelin sizlere sebzelerin nasıl yetiştirildiğini anlatayım." dedi. Çocuklar merakla yaşlı amcanın etrafında toplanmışlardı.

"Aslında yaz ve kış sebzeleri farklı. Bu nedenle biz her sebzeyi mevsiminde yemeliyiz. Bazı sebzeler soğuk havalarda yetişirken bazıları ise sıcak havaları seviyor. Ben bugün size yaz sebzelerinden bahsedeceğim." dedi.

"Sebze tohumlarını toprağa ekmeden önce onların bazılarının çekirdeklerini daha küçük alanlarda filizlendirmemiz gerekiyor. Mesela domates, salatalık ve biber" gibi dedi. "Ama kabak ekecekseniz direkt çekirdeğinden ekilebilir." diye ekledi.

Yaşlı amca daha sonra yanında getirdiği küçük keseleri çocuklara göstererek *"Ben bunlarda sebze ve meyvelerin çekirdeklerini saklıyorum. Onları önce kurutuyorum sonra da ne olduğunu yazdığım etiketlerle bu keselerde saklıyorum."* dedi.

Ardından yeniden tarlaya dönerek toprağın nasıl hazırlandığını anlatmaya devam etti. “Eğer bir tarlaya tohumlarınızı ekecekseniz önce toprağın otlardan temizlenmesi gerekir. Biz bunu traktörle yapıyoruz. Tarladan daha küçük olan bahçelerde çapa dediğimiz özel aletlerle de bu yapılabilir.” diye açıkladı.

“Bu gördüğünüz yol gibi olan yerler sebzeleri dikmek için hazırlanan alanlar. Tohumları nereye ekeceğimizi belirliyoruz, sonra fideleri ya da tohumları bunların içine koyuyoruz ve can suyu vererek büyümelerini bekliyoruz.” dedi.

Tüm çocuklar toprağın ne kadar düz ve yumuşacık göründüğüne bakıyorlardı. Bu sırada Deniz parmak kaldırarak, “Bizim tarlamız yok. Peki biz bunları balkonumuzda nasıl yapacağız?” diye sordu.

Yaşlı amca gülümseyerek ona baktı. "Öncelikle biz bunları maalesef her yerde yetiştiremiyoruz. Güneş görmeleri gerekiyor ve hava koşullarının uygun olması lazım. Ancak birazdan sizi karşılayan Ziraat Mühendisi Merve, size evlerinizde bu sebzeleri nasıl yetiştirebileceğinizden bahsedecek." dedi.

Ziraat Mühendisi Merve, sebze meyvelerin nasıl yetiştirildiği konusunda eğitim almıştı. "Gelin, şimdi hep birlikte sizin için hazırladığımız sebze ekim alanına gidelim. Sonra da içeri geçelim ve sizlerin de evde sebze yetiştirebilmeniz için bilgiler vereyim." dedi.

Deniz ve arkadaşları etrafı çevrili minik bir alana geldiler. Burada sınıf dört gruba ayrıldı. 1. grup domatesler, 2. grup biberler, 3. grup patlıcanlar ve son grup da salatalıklar oldu.

Öğretmenleri daha önce onlara gösterdiği yeşil fide resimlerinin olduğu kartları verdi ve *"Her grup kendi fidelerini bulsun."* dedi. Tüm çocuklar arkadaşlarıyla birlikte toprakta delik açarak birer sıra sebzeleri ektiler ve can suyu verdiler. Sonra içeri geçtiler.

Ziraat Mühendisi Merve, onlara evlerinde sebze yetiştirmenin farklı yolları olduğundan bahsetti. İsterlerse saksılara dikebileceklerini ya da “dikey tarım” adı verilen bir sistemle duvarda bunu yapabileceklerini öğrendiler. Farklı olarak suda da sebze yetiştirildiğini ancak bunun için biraz daha bilgili olmaları gerektiğinden bahsetti.

Ziraat Mühendisi Merve, çiftlikten ayrılmadan önce Deniz ve arkadaşlarına birer fide hediye etti.

Servise binerken Ziraat Mühendisi Merve, “Çocuklar, biz sizin için bu bahçeye bakacağız. Sizin de arada öğretmeniniz ya da ailenizle gelerek yardım etmeniz ve fidelerin yetişmesini görmeniz bizi mutlu eder. Yeniden görüşmek üzere.” dedi.

Deniz ve arkadaşları keyifle okula döndüler ve o gün gördükleri ile ilgili birer resim çizdiler.

Deniz eve gidip fideleri dikmek için sabırsızlanıyordu. Acaba ettikleri fideler ne zaman ürün verecekti?

“Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim” projesi kapsamında
ücretsiz olarak dağıtılmıştır.

